

SCHRIJNENDE KEUZES

De vraag naar hulp voor
basisvoorzieningen blijft stijgen.

Een rapport van Nationaal Fonds Kinderhulp, april 2026

SCHRIJNENDE KEUZES

- Betaal ik de contributie voor voetbal of de afbetaling van mijn schuld?
  - Nieuwe schoenen voor mijn kind of weekboodschappen?
- Betaal ik de energierekening of de contactlenzen voor mijn dochter?
  - Betaal ik de huur of de schoolreis?
  - Wacht ik met het kopen van een bril of leen ik geld?
  - Eet mijn kind een warme maaltijd of ik zelf?
- Koop ik luiers voor mijn kind of menstruatieproducten voor mijzelf?
- Een verjaardagscadeau of de rekening van de orthodontist?

"Wat dit extra schrijnend maakt, is dat veel van die keuzes structureel zijn — niet tijdelijk. Het is geen 'slechte maand', maar een systeem waarin je weinig marge hebt. En misschien nog het zwaarste: de constante mentale druk. Altijd rekenen. Altijd vooruitdenken. Altijd bang voor een onverwachte brief."
- Hulpverlener

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
Wie we zijn	4
Waarom nú dit rapport?	4
SAMENVATTING	5
UITKOMSTEN ONDERZOEK	7
Stijging in basisvoorzieningen	7
Werkende ouders in armoede	8
Jongeren van 18 jaar en ouder	9
Energiekosten	10
Onmogelijke keuzes	11
Wantrouwen richting hulp en overheid	14
Kamerinrichting	15
Kleding	16
Zorgkosten	17
Dagje uit	18
Reiskosten	19
CONCLUSIES	20
AANBEVELINGEN	21
Bronnenlijst	23

INLEIDING

Wie we zijn

Bij Nationaal Fonds Kinderhulp zien we dagelijks de impact van armoede op kinderen en jongeren. Opgroeien in armoede leidt tot kansenongelijkheid en beperkt de mentale, fysieke en sociale ontwikkeling van kinderen en jongeren. Dat is oneerlijk. Geen enkel kind in Nederland mag door armoede worden beperkt in zijn ontwikkeling en leven. Als steunpilaar én stem van deze kinderen zorgen wij dat zij mee kunnen doen en maken we zichtbaar wat er speelt.

Wij bieden daarin in heel Nederland directe individuele hulp en ondersteuning waar andere instanties niet mee kunnen helpen. We zetten in op beïnvloeding van zowel landelijk als lokaal beleid en werken samen met stakeholders, partners en hulporganisaties aan impact, zodat geen enkel kind buiten de boot valt. Met als uiteindelijke streven onze nu nog broodnodige vangnetfunctie te minimaliseren.

Wij staan naast kinderen en jongeren. Kinderhulp is een bondgenoot en gesprekspartner. Wij werken vanuit vertrouwen, liefde en gelijkwaardigheid. Ons leidend principe is het recht op échte ondersteuning: menselijk, tijdig en op maat.

Waarom nú dit rapport?

Wij doen ieder jaar onderzoek en brengen daarvan jaarlijks een rapport uit. Dit jaar komt daar de realiteit van de uitkomsten van de CPB-berekeningen van de coalitieplannen bij kijken, waar wij erg van zijn geschrokken. Op 17 april is de Dag van de Kinderarmoede, een dag die Kinderhulp in het leven heeft geroepen om aandacht te vragen voor de impact van armoedestress op kinderen en jongeren. In dit rapport brengen we samen wat we dagelijks zien in de praktijk. Op basis van onze eigen landelijke data uit hulpaanvragen en signalen uit het veld laten we zien welke ontwikkelingen zich aftekenen rondom geldzorgen, armoede en schulden. We combineren cijfers en trends met de verhalen achter de cijfers. Verhalen van kinderen, jongeren en hun gezinnen, en van de professionals en vrijwilligers die hen ondersteunen. Samen schetsen deze inzichten een indringend beeld van de keuzes en gevolgen waar gezinnen mee te maken hebben. Dit maakt duidelijk dat het niet gaat om tijdelijke problemen, maar om structurele uitdagingen die vragen om structurele oplossingen.

Daarmee benadrukt dit rapport de urgentie van krachtig en samenhangend beleid, en de noodzaak van gerichte investeringen – zowel landelijk als lokaal.

SAMENVATTING

Omvang van de problematiek

Volgens de armoederaming van het CPB (december 2025 ¹) groeien er zo'n 93 duizend kinderen tot 18 jaar op in armoede. 245 duizend kinderen tot 18 jaar wonen in een bijna-arm gezin.

Die grens strookt echter niet met de dagelijkse praktijk van Kinderhulp: er is een grote groep gezinnen die nét buiten de definitie valt, maar simpelweg niet kan rondkomen. Kinderhulp rekt daarom ook jongeren tussen 18 en 21 jaar mee én dak- en thuisloze jongeren en kinderen uit gezinnen die nét boven de armoedegrens leven, maar structureel tekortkomen. In totaal staat Kinderhulp klaar voor minstens 280.000 kinderen en jongeren van 0 tot 21 jaar in Nederland die opgroeien in armoede of financiële onzekerheid.

Wat armoede betekent in het dagelijks leven

Armoede gaat niet alleen over cijfers of inkomensgrenzen. In het dagelijks leven betekent armoede dat kinderen en jongeren dingen moeten missen die voor anderen vanzelfsprekend zijn. Dat betekent: geen passende kleding, geen geld voor sport of schoolactiviteiten, geen rustige plek om huiswerk te maken of zelfs onvoldoende eten of warmte in huis. Het betekent ook leven met voortdurende stress, schaamte en onzekerheid. Altijd moeten kiezen. Altijd moeten afwegen wat wel en niet kan. "Er is een enorme groep die met de nieuwe armoedefinitie buiten de cijfers valt, maar toch (onzichtbaar) in armoede opgroeit en zo structureel tekortkomt," zegt Bernique Tool, directeur-bestuurder van Kinderhulp. "En dat mag de ontwikkeling van kinderen niet beschadigen."

Bereik en signalen uit de praktijk

Kinderhulp ondersteunde in 2025 landelijk 127.200 keer een kind dat opgroeit in armoede, met voorzieningen die essentieel zijn voor hun ontwikkeling. De meeste aanvragen kwamen uit de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Groningen, Leeuwarden en Almere.

Waar het coalitieakkoord veel nadruk legt op het terugdringen van armoede en het versterken van bestaanszekerheid, laat de doorrekening² juist zien dat lagere inkomens er gemiddeld méér op achteruitgaan, dat de inkomenszekerheid afneemt (onder meer door wijzigingen in WW/WIA en het maximumdagloon) en dat het aandeel mensen in armoede licht stijgt.

Dit schuurt met de ambitie uit het akkoord en raakt gezinnen met kinderen direct. Ondanks de nieuwe kindregeling heeft lastenverzwaring bij gezinnen directe impact op de kansen van kinderen in gezinnen met armoedestress. Van de nieuwe kindregeling profiteren de hogere inkomens meer dan de lagere.

Als het budget van ouders onder druk staat en onzeker wordt, blijft er geen geld over voor de uitgaven voor school, sport en basisvoorzieningen. Met als gevolg uitsluiting, stress en uiteindelijk kansenongelijkheid.

Wat verstaan we onder basisvoorzieningen

Onder basisvoorzieningen verstaan wij de essentiële levensbehoeften die nodig zijn voor een gezonde en veilige ontwikkeling van kinderen. Denk hierbij aan onder andere kamerinrichting, kleding, studiekosten, persoonlijke verzorging, reiskosten, zwemlessen, brillen en fietsen.

WANNEER DEZE BASIS ONTBREEKT, HEFT DIT DIRECTE GEVOLGEN VOOR HET WELZIJN, DE ONTWIKKELING EN DE KANSEN VAN KINDEREN.

Wantrouwen en drempels tot hulp

De angst voor het toeslagenstelsel blijft een barrière onder de groep ouders die toeslagen wel nodig hebben. Mensen durven niet aan te vragen uit angst dat ze moeten terugbetalen. De overheid en gemeentes moeten dat vertrouwen terugwinnen.

Toenemende druk op bestaanszekerheid

Zelfs met een modaal inkomen wordt het voor veel huishoudens steeds moeilijker om in de meest basale levensbehoeften te voorzien. Voedsel, energie en woonlasten drukken onevenredig zwaar op lagere inkomens.

Het ontbreken van basisvoorzieningen tast óók de bestaanszekerheid van kinderen aan. Financiële omstandigheden kunnen hen op achterstand zetten, met niet alleen directe gevolgen voor welzijn en leerprestaties, maar ook langdurige effecten op hun gezondheid en kansen op volwaardige maatschappelijke participatie.

Wij gaan zelf hard aan de slag met de uitkomsten van dit rapport en zoeken daarbij de samenwerking graag op.

Onze dank gaat uit naar onze jongerenambassadeurs en de betrokken maatschappelijke organisaties die zich dagelijks inzetten voor kinderen en jongeren in armoede en meegewerkt hebben aan dit rapport.

Dit rapport wordt mede onderschreven door:

UITKOMSTEN ONDERZOEK

In dit hoofdstuk presenteren we de belangrijkste uitkomsten van ons onderzoek. We starten vanuit onze eigen data en praktijkervaringen, gebaseerd op de aanvragen die Kinderhulp dagelijks ontvangt. Deze data geven een direct en actueel beeld van de situaties waarin kinderen en jongeren opgroeien en waarvoor hulp wordt gevraagd. Om dit beeld te verdiepen en te duiden, vullen we deze inzichten aan met resultaten uit een enquête onder professionals en vrijwilligers die dagelijks werken met gezinnen in armoede, evenals met relevante externe onderzoeken.

In februari 2026 is deze enquête uitgezet onder hulpverleningsorganisaties en informele maatschappelijke organisaties die aanvragen doen bij Kinderhulp. Van de 2.106 professionals die in 2025 een aanvraag deden, vulden 994 respondenten (47%) de vragenlijst in. Zij zijn werkzaam binnen onder andere de jeugdgezondheidszorg, gehandicaptenzorg, vluchtelingenwerk, kerken en stichtingen zoals Leergeld en Humanitas, evenals Schuldhulpverlening, maatschappelijk werk, wijkteams, brugfunctionarissen en de GGZ. We vullen dit aan met inzichten uit externe onderzoeken en hebben van de Kindertelefoon - welke ook één van de initiatiefnemers van 'In je bol' ³ is - inzicht gekregen in de thema's die kinderen en jongeren anoniem bespreken met de vrijwilligers aan de telefoon of chat.

We starten met de algemene ontwikkelingen die we zien in hulpvragen en basisbehoeften. Vervolgens gaan we dieper in op specifieke thema's waarin de gevolgen van armoede zichtbaar worden, zoals werkende ouders in armoede, jongeren vanaf 18 jaar, energiekosten en andere essentiële uitgaven.

Samen geven deze inzichten een indringend beeld van hoe armoede zich in de praktijk manifesteert en welke impact dit heeft op kinderen en jongeren.

Stijging in basisvoorzieningen

Toenemende vraag naar basisvoorzieningen

In 2021 ging 23% van onze hulp naar basisvoorzieningen. In 2025 is dat 35%. Dat is een stijging van 52%. Dat basisvoorzieningen een steeds groter deel van onze hulp vormen, is zorgwekkend.

“DOORDAT HET LEVEN DUURDER IS GEWORDEN (KIJK ALLEEN AL NAAR BOODSCHAPPEN) KOMEN STEEDS MEER GEZINNEN IN DE PROBLEMEN.”

- Respondent

Meer gezinnen zoeken hulp

53% van de respondenten geeft aan dat er merkbaar meer gezinnen aankloppen voor hulp waarbij sprake is van armoede/geldzorgen.

Drempels tot hulp

Schaamte (33%) en onwetendheid (36%) belemmeren gezinnen om aan te kloppen voor hulp.

*“We zien steeds meer **verborgen armoede**. Ouders die hun kinderen thuishouden als ze verkleed naar school mogen of menstrueren, of als er een schoolreisje is en ze nog niet betaald hebben.” - Respondent*

“Meestal komen we er via, via achter dat er bijvoorbeeld geen geld is voor een fiets. Een leerling komt bijvoorbeeld veel te laat en wanneer we doorvragen komen we erachter dat hij/zij geen fiets heeft.” - Respondent

Werkende ouders in armoede

Toenemende hulpvragen onder werkende ouders

66% van de respondenten ziet een toename in hulpvragen van werkende ouders onder de armoedegrens. Deze mensen werken vaak hard en vallen net buiten de armoederegelingen zoals bijstand, toeslagen of kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Daarbij hanteren gemeenten verschillende inkomensgrenzen.

Deze groep heeft in de praktijk net te weinig inkomen om rond te kunnen komen. Door inflatie zijn de kosten voor levensonderhoud, energie en huisvesting sterk gestegen. Voor deze groep vormen onverwachte grotere uitgaven, zoals witgoed dat kapotgaat, vaak een direct probleem, waardoor zij financieel door het ijs zakken.

“WAT OPVALT IS DAT OUDERS ZOVEEL MOETEN WERKEN OM DE VASTE LASTEN TE BETALEN, WAARDOOR ER GEEN TIJD OF GELD IS OM KINDEREN NAAR SPORT OF CULTURELE ACTIVITEIT TE BRENGEN.”

- Respondent

Kwetsbare financiële positie van werkenden

Onderzoek van Sam& voor alle kinderen⁴ stelt: “Rondkomen van weinig is hard werken. De financiële situatie van werkenden kan knellen vanwege een samenspel van omstandigheden: een beperkt besteedbaar inkomen, met weinig mogelijkheid om meer te gaan verdienen of om nog verder op uitgaven te bezuinigen. Werk is niet altijd de weg uit armoede. Sommige ouders ervaren het aanvragen van toeslagen als te ingewikkeld. De kosten voor het dagelijks leven stijgen, terwijl lonen nauwelijks meestijgen. Het ontbreekt hen aan een buffer om financiële tegenslagen op te vangen. Dit maakt hun financiële situatie erg kwetsbaar. Het belang van het informele netwerk voor ouders is groot. Dat is ze tot steun en het geeft ouders, naast informatie, ook vaak net het duwtje in de rug om daadwerkelijk gebruik te gaan maken van ondersteunende voorzieningen. Het geven van meer voorlichting of informatie is niet genoeg.”

“Het zijn de gezinnen die nét buiten voorzieningen vallen, maar onder de streep nauwelijks iets over houden. Het zij omdat er een inkomen wegvalt door scheiding, het zij door vaste lasten die ineens gedragen moeten worden.”

- Respondent

Beperkt zicht op werkende ouders in armoede

Bij Kinderhulp zien we een lichte stijging in aanvragen voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen, ook wanneer ouders werken. Het aantal aanvragen voor kinderen uit gezinnen waarvan ouders inkomen hebben uit loon neemt toe. Bij 17% van de aanvragen is sprake van een inkomen uit werk. We vermoeden echter dat deze groep in werkelijkheid groter is, maar we bereiken hen nog onvoldoende of krijgen hen niet goed in beeld.

Anna Custers, lector Armoede Interventies geeft aan: “Uit ons onderzoek naar verborgen armoede⁵ komt naar voren dat gemeentes moeite hebben om werkende ouders te bereiken. Mensen met een bijstandsuitkering zijn bekend bij de gemeente en kunnen vervolgens goed op voorzieningen gewezen worden. Bij werkenden is dit niet het geval; tenzij de inwoner zelf contact opneemt, weet de gemeente niet of mensen een laag inkomen hebben en of mensen hulp nodig hebben. Gemeentes zetten regelmatig in op bijvoorbeeld communicatiecampagnes, maar die sneeuwen vaak onder in het volle leven van werkende ouders die bezig zijn met alle ballen in de lucht te houden. We zien dat scholen steeds meer een rol voor zichzelf zien in het signaleren van armoede en schuldenvraagstukken, om deze gezinnen vervolgens te koppelen aan hulpaanbod en instanties die hen kunnen helpen.”

Jongeren van 18 jaar en ouder

Toenemende financiële zorgen onder jongeren

Kinderhulp helpt ook jongeren van 18 tot 21 jaar. In 2025 hielpen we 9.113 jongeren. Bij de aanvragen die voor hen gedaan worden, zien we regelmatig dat zij geen eigen inkomen hebben. Bij een derde ontbreekt een inkomen volledig. Uit de aanvragen die bij Kinderhulp binnenkomen, zien we de financiële zorgen van jongeren toenemen — vooral vanaf hun achttiende levensjaar. Recent onderzoek⁶ in deze leeftijdsgroep van State of Youth NL, een initiatief van KidsRights, bevestigt dit beeld.

Jongeren blijven noodgedwongen langer thuis wonen dan ze zouden willen en het is haast onmogelijk om met een jeugdloon of een minimale stagevergoeding genoeg te sparen voor schoolkosten of in je levensonderhoud te voorzien. 81% van de jongeren maakt zich zorgen over geld. Het onderzoek onder 3.004 jongeren laat zien dat geldzorgen stress, onzekerheid, schaamte en schuldgevoel veroorzaken. Vooral jongeren tussen 18–24 jaar en jonge vrouwen voelen deze druk.

VOORBEELDAANVRAAG

Een 19-jarige jongere kan door een onveilige thuissituatie niet meer bij haar ouders wonen. Ze verblijft nu tijdelijk bij een vriendin. Ze is net gestart met een mbo-opleiding en wil deze graag afronden. Door de situatie thuis kunnen haar ouders haar niet ondersteunen. Ze staat er alleen voor. Naast haar studie werken lukt nu niet. Ze heeft dit geprobeerd, maar dat was te zwaar na alles wat ze heeft meegemaakt.

De financiële knip rond het achttiende levensjaar

De jongeren die gebruik willen maken van een uitkering, omdat ze nog niet in staat zijn te werken, hebben een verplichte vier weken zoektermijn; per gemeente verschilt het of hiervan afgeweken wordt. Dit zorgt ervoor dat jongeren zonder financiële buffer of steun van familie direct in de problemen komen. Schulden en betalingsachterstanden stapelen zich op nog vóór zij recht hebben op bijstand. Dit vergroot de kans op langdurige armoede en schulden.

De overgang naar het achttiende levensjaar is voor veel huishoudens met thuiswonende kinderen geen geleidelijke verandering, maar een duidelijke financiële knip. Dit stelt het rapport van het NIBUD⁷. In het dagelijks leven verandert er vaak weinig: de jongere woont meestal nog thuis, eet mee en de vaste lasten van het huishouden blijven grotendeels gelijk. Tegelijkertijd veranderen en verschuiven inkomsten, uitgaven en verantwoordelijkheden in korte tijd. Deze knip vergroot inkomensonzekerheid omdat het voor ouders en jongeren niet altijd duidelijk is wat de gevolgen van de veranderingen zijn. Het initiatief ‘In je bol’ spreekt deze jongeren ook. Zo gaf een jongere aan: “Ik heb al jaren schulden bij verschillende instanties. Ik los het wel op maar elke keer maak ik dezelfde fout. Het geeft mij stress. Ik heb schulden en daarnaast moet ik mijn opleiding betalen. Ik wil er even met iemand over praten, ik heb niemand anders om erover te hebben.”

“Wij zien veel stress bij jongeren, sommige onderbreken hun opleiding om te gaan werken in verband met geldzorgen.”

- Respondent

“De angst voor hulp is heel groot, dat kreeg ik als kind al mee. Vooral niks vertellen, want dan komt jeugdzorg erbij.”

“Ik kwam net uit de jeugdzorg en was nog bezig met het verwerken van een trauma. Het lukte mij nog niet om weer te gaan studeren of werken en daarom vroeg ik een bijstandsuitkering aan.”

- Jongerenambassadeur

Energiekosten

Geldstress door hoge energiekosten

27% van de respondenten geeft aan dat geldstress door hoge energiekosten een rol speelt in de gezinnen die zij ondersteunen. Daarnaast zegt 22% dat deze situatie gelijk is gebleven. Deze signalen zien we terug in de aanvragen voor kamerinrichting.

★
“Er zijn kinderen die aangeven dat het thuis koud is.”

- Respondent

★
“Er is angst voor een nabetaling van energiekosten waardoor geen ruimte meer is voor iets leuks.”

- Respondent

“Wij komen met regelmaat bij gezinnen waar de verwarming niet aan staat en het hele gezin in de kou zit, het huis beschimmeld is en de kinderen longklachten krijgen.”

- Respondent

★
“Een gezin waar het thuis altijd 15 graden is, iedereen bibbert, binnen een muts draagt en er schaamte heerst om mensen uit te nodigen.”

- Respondent

Energiearmoede en de gevolgen voor kinderen

Onderzoek van TNO⁸ (november 2025) wijst uit dat kinderen onvoldoende worden meegenomen in energiearmoedebeleid. Zo'n 262 duizend kinderen groeien op in energiearmoede. Deze groep lijkt weer toe te nemen door het wegvallen van compensatiemaatregelen. In huishoudens waar kinderen in energiearmoede leven gaat veel geld naar de betaling van de energierekening. Er blijft hierdoor minder geld over om uit te geven aan gezonde voeding, sport, muziek, kleding en goede schoolspullen.

Dit betekent dat door de steunmaatregelen 27,5% van deze kinderen is behoed voor energiearmoede. Het gaat in dit onderzoek om kinderen tot 18 jaar oud.

“Mijn dochter heeft astma waardoor ik de verwarming aan hou voor haar. Daardoor betaal ik 360 euro aan energiekosten, elke maand. Ik weet niet hoe ik dat moet betalen.”

- Moeder

Onmogelijke keuzes

Kiezen tussen terugkerende en bijzondere uitgaven

58% van de respondenten geeft aan met regelmaat te zien dat er gekozen moet worden tussen terugkerende uitgaven en bijzondere uitgaven. Daarnaast ziet 25% dit af en toe.

Besparen op niet-onderhandelbare zaken

Uit het onderzoek⁹ dat Kinderhulp deed in december 2025 blijkt dat 81% van alle ouders zou besparen op speelgoed als het echt moet. Maar ouders met financiële problemen moeten veel vaker besparen op zaken die eigenlijk niet onderhandelbaar zouden mogen zijn. Zij besparen bijvoorbeeld ruim twee keer zo vaak op brillen of contactlenzen en meer dan dubbel zo vaak op de tandarts of orthodontie.

BIJ SCHULDEN HEEFT MEN NIET EENS KEUZES. OUDERS BEZOEKEN DE TANDARTS NIET OMDAT ZIJ DIT NIET KUNNEN BETALEN, WAARDOOR DE KINDEREN (DIE GRATIS ZIJN) ER OOK NIET KOMEN. KINDEREN DIE NIET NAAR EEN VERJAARDAG KUNNEN VANWEGE HET “VERPLICHTE” CADEAUTJE.

- Respondent

“HET MEEST SCHRIJNEND VIND IK DAT ER GEEN KEUZES GEMAAKT KUNNEN WORDEN OMDAT HET AL LASTIG IS OM IN DE PRIMAIRE LEVENSBEOEFEN TE VOORZIEN.”

- Respondent

“Ik ben bijna jarig maar ik kan niemand uitnodigen omdat we geen geld hebben. Mijn ouders kunnen ook geen cadeau kopen. Het voelt alsof ik de enige ben die in armoede leeft.”
- Kind, in gesprek met de Kindertelefoon

“Ik stel behandelingen bij de ortho uit, zodat ik het geld ergens anders aan kan besteden. Voor alleen al elastiekjes betaal ik zo weer 20 euro.”
- Moeder

De constante mentale druk

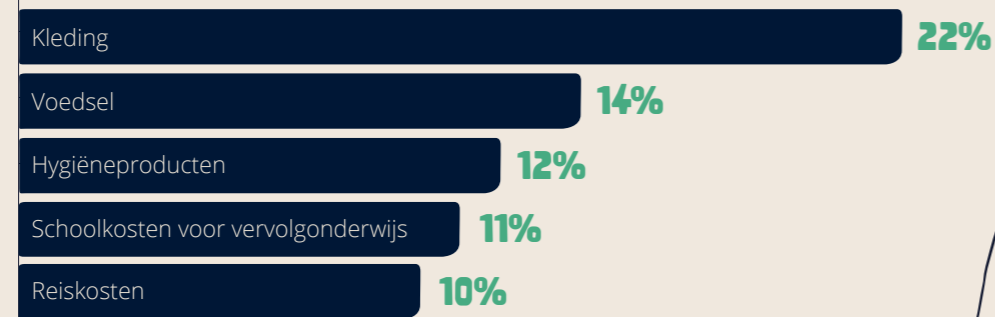
Wat dit extra schrijnend maakt, is dat veel van die keuzes structureel zijn — niet tijdelijk. Het is geen “slechte maand”, maar een systeem waarin je weinig marge hebt. Eén kapotte wasmachine en alles wankelt. En misschien nog het zwaarste: de constante mentale druk. Altijd rekenen. Altijd vooruitdenken. Altijd bang voor een onverwachte brief.

Voorbeelden uit de praktijk

- ★ Ouders lengen melkpoeder aan met extra water, zodat ze langer met één pot kunnen doen.
- ★ Een verjaardagsfeestje wordt uitgesteld, omdat de uitkering onverwacht lager uitvalt.

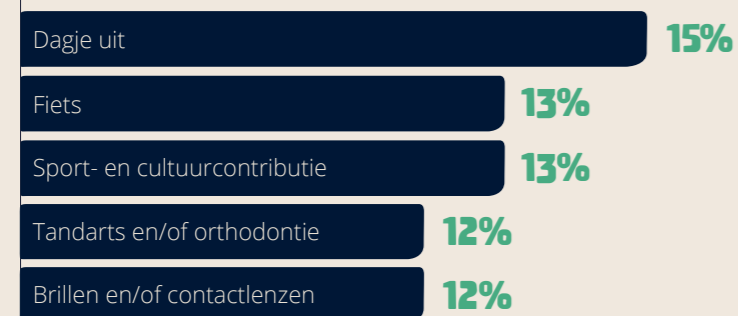
TERUGKERENDE UITGAVEN DIE IN HET GEDRANG KOMEN

Terugkerende uitgaven die het meest in gedrang komen bij gezinnen en waarvoor een beroep gedaan wordt op hulp zijn:

BIJZONDERE UITGAVEN DIE ONDER DRUK STAAN

Bijzondere uitgaven die het meest in gedrang komen wanneer er onvoldoende geld is in een gezin zijn:

Naast deze top 5 worden ook reparatiekosten van vervoersmiddelen, telefoon of laptop genoemd.

**EEN JONGERE KAN NIET
NAAR HAAR STAGE. HAAR
FIETS IS KAPOT EN ER IS
GEEN GELD VOOR EEN
FIETSMAKER.**

- Respondent

Signalen van hulpverleners

- ★ Het Nederlands Jeugd Ontbijt deelt wekelijks ruim 3.500 ontbijttassen met 7 ontbijtjes in 29 gemeenten uit. Daarnaast staan er 5.579 kinderen uit 142 gemeenten bij ons in de wacht. Dat aantal neemt snel toe.
- ★ Veel kinderen met slecht schoeisel en oude, te kleine kleding die veelal op meerdere dagen gedragen wordt.
- ★ Een jonge moeder had flinke pijn aan haar gebit en moest echt naar de tandarts, maar deed dit niet omdat zij dan geen babyvoeding voor haar kind kon kopen.
- ★ Kinderen lopen een week in dezelfde kleren. In de kou komen ze met een zomerjas naar school en ze kunnen geen gymkleding kopen.

De Kindertelefoon sprak kinderen die zich zorgen maken om hun eigen financiële situatie en die van andere kinderen. In een gesprek met De Kindertelefoon geeft iemand aan:

"Ik heb het idee dat we minder geld hebben omdat we meer op ons geld letten dan een paar jaar geleden. Ik weet alleen niet hoe ik erover moet beginnen bij mijn ouders. Ik vind het spannend. Ik wil weten hoeveel geld we hebben en waarom we nu op het geld letten."

"Een klasgenoot op de middelbare school heeft nooit eten bij zich. Ik wil hem graag helpen maar ik weet niet hoe."

VOORBEELDAANVRAAG

Kian gaat nu sinds een aantal weken naar het ROC om een opleiding te volgen. Hij geeft aan dat hij meer kleding nodig heeft, omdat hij nu om de paar dagen moet wassen. Hij heeft ook nieuw ondergoed, sokken en schoenen nodig. Hij heeft nog maar een paar goede kledingstukken, de rest is verwassen en oud. Zijn ouders ondersteunen hem financieel waar ze kunnen, maar hebben een klein budget. Hij wil graag meer kleding zodat hij op school ook verzorgd kan verschijnen waardoor hij makkelijker contact legt met zijn klasgenoten.

Wantrouwen richting hulp en overheid

Angst voor inmenging en gebrek aan vertrouwen

38% van de respondenten geeft aan dat er binnen gezinnen angst is voor inmenging van jeugdzorg en dat er daardoor niet tijdig hulp ingeschakeld wordt. 43% van de hulpverleners geeft aan soms hun werk niet goed te kunnen doen vanwege het gebrek aan vertrouwen in hulpverlening. Vanuit datzelfde wantrouwen worden kindregelingen niet altijd gebruikt; 31% geeft aan dit soms te zien. 14% herkent dit zeker. Het toeslagenschandaal heeft bijgedragen aan dit wantrouwen.

Langdurige gevolgen van het toeslagenschandaal

Van de respondenten geeft 29% aan contact te hebben (gehad) met gezinnen die met deze problematiek geconfronteerd zijn. Zij signaleren dat er sprake is van een aanzienlijke behoefte aan mentaal herstel, waaronder het herstellen van vertrouwen in de overheid. Ook zien zij inmiddels kinderen die zijn opgegroeid in gedupeerde gezinnen van het toeslagenschandaal en nu zelf een eigen gezin zijn gestart. Het trauma, de angst en het wantrouwen nemen zij met zich mee in de opvoeding van eigen kinderen. Toeslagen worden niet aangevraagd, uit angst dat hen hetzelfde overkomt.

"Kinderen hebben jarenlang in extreme stress en armoede geleefd. Dit heeft geleid tot trauma's, een gevoel van onveiligheid en een diep wantrouwen richting de overheid en instanties.

Kinderen die nu volwassen zijn, hebben een grote schuldenlast opgebouwd, doordat ze geld gingen lenen van DUO om de ouders te helpen. Deze schulden worden niet kwijtgescholden. Ook zijn er kinderen/jongeren die nooit nieuwe kleding hebben kunnen krijgen, of een nieuwe fiets. Bovendien is hun zelfvertrouwen heel laag en hebben ze vaak nog last van psychische problemen, omdat ze een trauma hebben opgelopen.

Zij vertrouwen geen enkele instantie meer."

- Respondent

Het initiatief 'In je bol' van De Kindertelefoon spreekt deze jongeren ook. Zo gaf een jongere aan:

"Ik ben toen ik kind was gedupeerd vanuit de toeslagen. Ik heb er nog steeds elke dag last van. Ik heb een lichamelijk aandoening waardoor ik niet kan werken en ik heb trauma's. Ik heb veel stress om een woning te vinden. Waar kan ik terecht?"

Ook geeft een van de jongeren in een gesprek met de Kindertelefoon aan:

"Mijn ouder heeft schulden opgebouwd. Ik heb stiekem brieven geopend van de deurwaarder. Hoe kan ik een uithuisplaatsing van mij en mijn broertje/zusje voorkomen? Ik wil hulp inschakelen maar mijn ouder zegt dat er niets aan de hand is."

Kamerinrichting

Toenemende aanvragen

Ten opzichte van 2021 hielpen we in 2025 47% meer kinderen met kamerinrichting en zelfstandig wonen. We helpen met het babykamertje, de kamer van een schoolgaand kind dat een groter bed nodig heeft, stoffering of een kledingkast. Met het bureautje voor de middelbare scholier die huiswerk moet maken. Maar ook jongeren die begeleid gaan wonen, of op kamers gaan in een studentenhuis en geen ouders hebben die hen financieel kunnen bijstaan bij het maken van deze stap.

"IK WAS BIJ EEN GEZIN THUIS EN DE KINDEREN HADDEN GEEN GORDIJNEN. IN PLAATS DAARVAN STOND ER KARTON TEGEN DE RAMEN. HET STAPELBED DAT VADER ZELF HAD GEBOUWD WAS GAMMEL. ZIJN DOCHTERS SLIEPEN OP EEN OUD MATRAS ZONDER BEDDENGOED. KINDEREN LIGGEN OP EEN MATRASJE OP DE GROND OMDAT ER GEEN GELD IS VOOR EEN BED."

- Kinderhulper Susanne

VOORBEELDAANVRAAG

Joy (7) heeft al lange tijd geen eigen kamer: ze verblijft met mama in één kleine kamer. Haar vader verblijft bij opa & oma, ook hier deelt het meisje een kamer. Ze heeft moeite met slapen en komt nauwelijks tot rust. Dit leidt tot slaap- en dag/nachtritmeproblemen. In het nieuwe huis krijgt het meisje voor het eerst sinds 2 jaar een eigen kamer. Het is van groot belang dat deze kamer een rustpunt voor het meisje wordt, waar zij kan ontspannen en zich veilig kan voelen. Een fijne inrichting is hiervoor van groot belang.

VOORBEELDAANVRAAG

Ayla (11) gaat deze week naar de middelbare school. In haar kamer staan geen meubels om haar huiswerk te kunnen doen. Ook heeft zij geen kledingkast. Haar kamer oogt hierdoor rommelig. Een fijn ingerichte kamer zal het voor haar ook makkelijker maken om vriendinnetjes uit te durven nodigen. Tijdens die momenten kan ze ook even haar zorgen vergeten. De ouders kunnen hiervoor geen Bijzondere Bijstand aanvragen: Kamerinrichting voor kinderen wordt gezien als te voorziene kosten waarvoor je kunt sparen. Vader mag omdat hij in Bewindvoering zit en geen afloscapaciteit heeft, ook geen nieuwe schulden maken.

VOORBEELDAANVRAAG

Suze (8) woont met haar moeder op een flatwoning. Haar moeder komt net een jaar uit de vrouwenopvang en is heel blij met onze hulp. Ze heeft in het afgelopen jaar al aardig wat opgebouwd voor haar en haar dochter. Ze krijgt nog een uitkering, maar is druk aan het solliciteren. Het meisje sliep tot voor kort bij moeder in bed op haar kamer, maar wil niets liever dan een eigen kamertje. Helaas is hier geen geld voor. Ze is nu 8 jaar oud en ziet bij kinderen uit school dat ze eigen slaapkamers hebben en vraagt haar moeder hier regelmatig om.

Kleding

Sterke stijging in aanvragen

Kleding is een absolute stijger. Ten opzichte van 2021 helpen we in 2025 132% meer kinderen daarmee. Uit ons vorige onderzoek¹⁰ in december gaf acht op de tien van alle ouders aan dat hun kind geen last heeft van niet passende kleding. Maar ouders met geldzorgen vertellen een heel ander verhaal.

De impact van niet-passende kleding

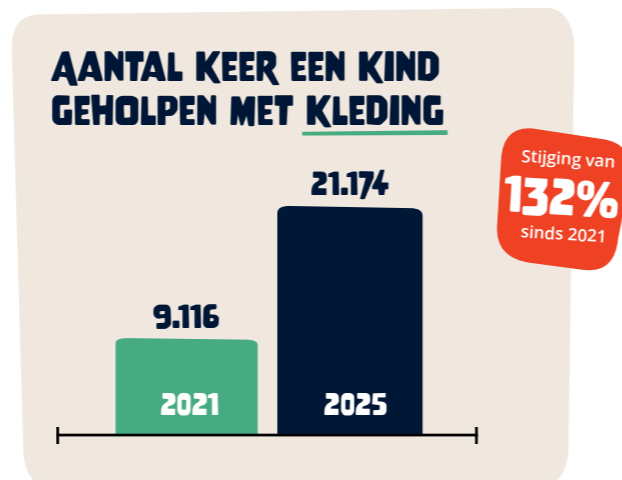
Kinderen uit deze gezinnen ervaren veel vaker negatieve gevolgen van niet passende kleding. 13% voelt zich sociaal buitengesloten en 17% voelt zich schuldig wanneer ze iets nieuws nodig hebben. Ook voelt 16% zich onzeker door hun kleding en schaamt 13% zich.

Cijfers doen hier tekort, want we hebben het hier over echte kinderen die dagelijks rondlopen met knellende schoenen, te dunne jassen of broeken die boven hun enkels eindigen, en daarbovenop een gevoel met zich meedragen dat zij anders zijn dan de rest.

Zo vertelt een moeder over haar kind: "Soms durft hij niet te gaan spelen omdat hij zich schaamt voor zijn oude kleding". Een ander kind kiest er bewust voor om te krappe voetbalkleding te blijven dragen: "Het past eigenlijk niet meer, maar hij vindt het zo mooi. En iets nieuws zit er niet in." Sommige kinderen blijven zelfs vaker thuis. Niet omdat ze geen zin hebben, maar omdat hun kleding hen letterlijk tegenhoudt.

Meedoen en erbij horen

Armoede gaat niet alleen over geld. Het gaat ook over meedoen. Op school is passende kleding nog belangrijker. Kinderen merken het haarscherp wanneer iemand "afwijkt" van de norm. Eén ouder verwoordde het zo: "Mijn zoon van 8 voelt de druk. Hij voetbalt niet eens, maar wil wel dure voetbalkleding dragen om erbij te horen."

VOORBEELDAANVRAAG

Romy gaat sinds dit jaar naar de middelbare school. Ze was altijd een heel klein meisje en heeft opeens een grote groeispurt doorgemaakt, waardoor haar kleding niet meer past. Het is voor haar zelfbeeld en ontwikkeling belangrijk dat zij weer fijne passende kleding kan kopen.

VOORBEELDAANVRAAG

Deze moeder met drie kinderen is recent naar Nederland gekomen, met niet meer dan één koffer. De schrijnende omstandigheden waarin dit gezin verkeert, zijn hartverscheurend. De baby had tot voor kort slechts één setje kleding en moest verder in luiers doorbrengen. De kinderen hebben een paar maanden op straat geleefd, wat een enorm traumatische ervaring is geweest. Hoewel ze nu tijdelijk onderdak hebben, ontbreekt het hen aan de basisvoorzieningen die nodig zijn voor een veilige en stabiele leefomgeving.

Zorgkosten

Stijgende aanvragen en hogere bedragen

Ook de aanvragen voor zorgkosten zijn gestegen. We hebben 8% meer kinderen geholpen met zorgkosten in 2025. Het bedrag dat wij per kind toekennen is gestegen met 26% per kind. Deze stijging heeft onder andere te maken met een toename van aanvragen voor beugels en brillen. Wij lezen verhalen over beugels die te lang blijven zitten, omdat er geen geld is voor het betalen van een factuur van de orthodontist, waardoor een behandeltraject stagneert. Kinderen hebben daardoor pijnklachten en ouders voelen zich schuldig.

Brillen als groeiende hulpvraag

Ten opzichte van 2021 hielpen we in 2025 141% meer kinderen met een bril. In 2024 hielpen we 435 kinderen met een bril, in 2025 waren dit 835 kinderen. Het is dus bijna verdubbeld ten opzichte van vorig jaar.

Signalen die wij krijgen zijn: kinderen met niet passende en aan elkaar geplakte brillen. Maar ook langdurige klachten, zoals hoofdpijn en vermoeidheid. Dit zijn slechts de fysieke klachten; we horen ook over schaamte, onzekerheid of angst over hoe een nieuwe bril betaald moet worden omdat deze kapot is gegaan tijdens het sporten en spelen.

"Ik ben vandaag met mama en de mevrouw die ons altijd helpt naar de brillenwinkel geweest. Ik mocht een hele nieuwe bril uitzoeken. Mijn oude bril is kapot (het pootje is afgebroken en is nu gemaakt met plakband) dus ik ben heel blij. Over 1 of 2 weken is mijn nieuwe bril klaar, want ze moeten de glazen nog maken. Dank jullie wel voor mijn nieuwe bril!!!" - Kind

"Mijn verzekering dekt elke drie jaar ongeveer 130 euro voor de bril, dus ik moet het verschil zelf betalen en toch is het nog steeds duur. Ik heb geprobeerd om het in delen te betalen, maar dat doen ze niet." - Ouder

"Moeder vertelde dat de sterkte was veranderd en dat de verzekering de kosten niet zou dekken omdat de termijn voor de nieuwe bril nog niet was verstreken. Moeder gaf aan dat zij het niet kon betalen." - Hulpverlener

VOORBEELDAANVRAAG

Leyla is 20 jaar en woont zelfstandig en heeft begeleiding. Haar gebit is erg slecht en ze heeft werk nodig. Naast dat het nodig is om haar gebit goed te houden (zonder behandeling moeten binnen een paar jaar de meeste tanden eruit) heeft dit invloed op hoe zij zich voelt rond mensen. Zij is hard bezig om haar leven goed op de rit te krijgen, ze is ook bezig met een opleiding. Haar gebit laten behandelen zou haar erg helpen.

Ze heeft werk en een aanvullende uitkering. Ze zit dus op bijstandsniveau. Ze heeft schulden en krijgt hulp van bewindvoering. Ze heeft geen verzekering voor de tandartskosten. Omdat ze in het verleden haar verzekering niet heeft betaald, kan ze nu geen aanvullende verzekering meer afsluiten die dit dekt. Haar ouders hebben een laag inkomen en kunnen niet bijdragen aan de kosten.

Dagje uit

Weinig ruimte voor ontspanning

Geld voor ontspanning is er vaak niet. Uit onze eigen data blijkt dat we in 2025 34% meer kinderen hielpen met aanvragen voor een dagje uit ten opzichte van 2021. Daarnaast is er een stijging van 24% voor aanvragen voor een dagje uit ten opzichte van onze totale hulp. Ook uit de enquête blijkt dat dit de uitgave is waar het eerst op wordt bezuinigd.

★ "Hij zit dus eigenlijk iedere schoolvakantie thuis en dit maakt hem heel verdrietig en eenzaam. Ik ben ook bang dat als ze thuis iedere dag op elkaars huid zitten het ook te veel wordt, zes weken lang."

- Respondent

"Ik was heel blij met de 10-badenkaart, ik kon daardoor in de lange zomervakantie toch even wat leuks doen met mijn kinderen."

- Moeder

"Ik was doodsbang voor de eerste schooldag na de vakantie. Iedereen had leuke verhalen, dus soms verzon ik maar gewoon dat ik ook ergens was geweest."

- Jongerenambassadeur

Reiskosten

Toenemende vervoerskosten

Kinderhulp vergoedt met regelmaat OV-kosten, waarbij dit niet door de gemeente wordt vergoed, omdat dit niet past binnen de wet leerlingenvervoer. Het gaat bijvoorbeeld om kinderen die tijdelijk ergens anders wonen, waarbij het niet wenselijk is te wisselen van school. Wij zien alleen OV-kosten in de cijfers, maar er worden ook vergoedingen aangevraagd voor benzinekosten. Denk aan een bezoekregeling tussen kind en ouder, waarvoor ouders een stuk moeten rijden en dit niet kunnen doen als er geen

hulp is met de vergoeding van de benzine. Ouders die op bezoek gaan bij een ziek kind in het ziekenhuis en ook parkeerkosten moeten betalen, die niet vergoed worden vanuit de basisverzekering. Wij zien dit ook terug in de aanvragen. En ook daarvoor geldt dat er lokale verschillen zijn. Maar ook het bezoeken van familie of steunend netwerk, wat niet lukt door de hoge vervoerskosten. Het bedrag dat wij uitgeven voor de vergoeding van OV-kosten is in vijf jaar tijd met 18% gestegen.

Gevolgen voor jongeren

Onderzoek van State of Youth NL, een initiatief van KidsRights (2024)¹¹ stelt in het onderzoek dat zij gedaan hebben onder jongeren, laat zien dat 56% het OV te duur vindt. De gevolgen die jongeren hiervan ervaren zijn:

- ★ Minder vaak een stad/culturele plek bezoeken (55%)
- ★ Alleen op specifieke tijden reizen omdat ze dan korting krijgen (52%)
- ★ Minder vaak familie en vrienden kunnen bezoeken (51%)

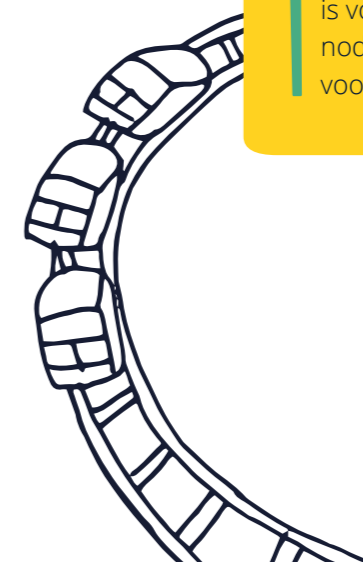
Schaamte en beperking in mobiliteit

In een advies van Unicef en Save the Children uit 2025¹² staat: "Het gaat over het gevoel van schaamte en gêne omdat het OV alleen al meer is dan je kunt betalen, laat staan het eten of uitje dat in de stad nog volgt."

Het openbaar vervoer is te duur, een (tweedehands) fiets ook, ouders hebben niet altijd tijd/energie om je met de auto te brengen en/of hebben geen geld voor een auto of benzine. Hierdoor kunnen jongeren in hun vrije tijd niet naar sport, andere activiteiten, met vrienden op stap, maar ook naar school gaan is soms lastig.

Signalen uit de praktijk

- De keuze voor vervolgonderwijs is soms beperkt doordat OV-kosten niet betaald kunnen worden.
- Regelmatig gaat deze jongen niet naar school omdat de reiskosten erg hoog zijn en de afstand naar school niet wordt vergoed door de gemeente.
- Soms kiezen ouders ervoor om niet op bezoek te komen omdat er geen geld is voor benzine. Auto's die onderhoud nodig hebben maar waar geen geld voor is.

CONCLUSIES

Wanneer we alle inzichten uit dit onderzoek samenbrengen, ontstaat een helder en zorgwekkend beeld. De druk op gezinnen neemt toe, basisvoorzieningen staan steeds vaker onder druk en de gevolgen voor kinderen en jongeren zijn groot. Op basis van onze data en de signalen uit het veld komen we tot de volgende conclusies:

1. Aanvragen voor primaire (basis-)behoeften zijn verder gestegen.

Het aandeel van onze totale hulp dat naar basisvoorzieningen gaat, is met 52% gestegen ten opzichte van 2021. 58% van de organisaties geeft aan te zien dat ouders keuzes moeten maken tussen terugkerende en eenmalige uitgaven. Er is geen geld voor kleding, voedsel of persoonlijke verzorging, laat staan een incidentele uitgave aan een dagje uit of fiets. Omdat er constante stress is in gezinnen, ontbreekt het aan rust in gezinnen om daadwerkelijk te werken aan problemen.

2. Meer gezinnen kloppen aan voor hulp.

De afhankelijkheid van (informele) organisaties blijft toenemen. 53% van de hulpverlenende organisaties geeft aan dat er meer gezinnen aankloppen voor hulp, waarbij sprake is van armoede/geldzorgen. Kinderhulp heeft in 2025 meer dan 127.000 keer een kind geholpen.

3. Het maakt uit waar je wieg staat.

In de praktijk zien we dat inkomensregelingen per gemeente verschillen in voorwaarden, hoogte en toegankelijkheid. Dit leidt ertoe dat ondersteuning die gezinnen ontvangen afhankelijk is van hun woonplaats, waardoor kansongelijkheid kan toenemen. Kinderhulp is steeds vaker nodig om deze verschillen én tekorten op te vangen en gaten te dichten. Opvoeding en ontwikkeling van kinderen wordt belemmerd en staan onder druk. Armoede mag niet bepalen wie je bent, wie je wilt zijn of wat je kunt worden.

4. Er is weinig vertrouwen in en veel angst voor de overheid en formele hulpverlening.

Er is angst voor inmenging van gemeente of jeugdzorg, waardoor ouders niet durven aan te kloppen voor hulp. 43% van de hulpverleners geeft aan dat zij soms hun werk niet goed kunnen doen vanwege het gebrek aan vertrouwen in de hulpverlening. 31% zegt te zien dat kindregelingen niet worden aangevraagd, vanwege angst om terug te moeten betalen.

5. Vervoersproblemen zijn onderbelicht.

10% van de respondenten geeft aan dat er geen geld is voor benzine of OV-kosten. Met de stijgende benzineprijzen wordt dit probleem groter. Jongeren zonder studenten OV ervaren een financiële drempel om het OV te gebruiken. Kinderhulp signaleert dat gezinnen en jongeren hun netwerk niet bezoeken vanwege de hoge kosten. Terwijl het netwerk juist steunend is.

6. Kinderrechten worden geschonden.

Het VN-kinderrechtenverdrag, waarin staat dat ieder kind het recht heeft op een toereikende levensstandaard, wordt onvoldoende nagestreefd. De Nederlandse Staat heeft het VN-Kinderrechtenverdrag ondertekend, wat betekent dat het verplicht is om het belang van het kind voorop te stellen bij het maken van wet- en regelgeving en beleid.". Schreef de Kinderombudsman in december 2025.¹³

AANBEVELINGEN

De uitkomsten van dit onderzoek vragen om actie. De problematiek die we zien is structureel en raakt direct aan de ontwikkeling en kansen van kinderen en jongeren. Dit vraagt om gezamenlijke inzet – van landelijke en lokale overheden, maatschappelijke organisaties én onszelf.

Kinderhulp blijft zich inzetten om kinderen direct te ondersteunen waar dat nodig is. Tegelijkertijd zien wij het als onze verantwoordelijkheid om deze signalen te vertalen naar concrete aanbevelingen voor beleid en praktijk. Op basis van dit onderzoek doen wij de volgende aanbevelingen:

1. Voorkom de schending van kinderrechten. Handhaaf het VN-Kinderrechtenverdrag, met speciale aandacht voor het recht op een toereikende levensstandaard. De Kinderrechtentoets is een instrument dat hierbij kan helpen.

2. Luister naar de echte verhalen, deze raken meer dan de cijfers. Niet alleen de kinderen en ouders zelf, maar ook de maatschappelijke formele en informele organisaties weten precies wat er speelt en wat zij nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen en/of systemen te doorbreken. Maak gebruik van deze kennis om beleid echt aan te laten sluiten op de praktijk. Zie de mens en zorg voor een goede bejegening vanuit respect, aandacht en erkenning.

3. Zet kinderen in armoede op één. Geef het kind dat en de jongere die opgroeit in armoede een stem. Kinderen hebben geen invloed op de financiële situatie waarin zij opgroeien. Kindgericht beleid is geen extraatje, maar een morele en maatschappelijke plicht. Praat met kinderen en jongeren die opgroeien in armoede en geef hun een stem in beleid: laat hen meedenken, meepraten en meebeslissen. Geef hen het gevoel dat hun stem ertoe doet. Veranker kind perspectief structureel in alle (gemeentelijke) besluiten over armoede, schulden, jeugd, onderwijs en zorg. En vraag jezelf af: gaat dit plan kinderen echt helpen?

4. Focus op kanselijkheid op het gebied van (mentale) gezondheid, onderwijs, sport en het doorbreken van generatiearmoede. Zorg voor voldoende financiële educatie op elke school, zodat alle kinderen en jongeren met dezelfde basiskennis over financiën van start gaan in hun volwassen leven. Zoals de Kinderombudsman zegt: "Het cijfer over het welzijn dat kinderen en jongeren zelf geven, moet de leidraad en monitor worden voor elk armoede gerelateerd beleid¹³." Alleen dan worden maatregelen afgestemd op wat kinderen daadwerkelijk nodig hebben om gezond en kansrijk op te groeien.

5. Help (of werk) vanuit vertrouwen, neem als uitgangspunt de menselijke maat. Zien wie er voor je staat, niet alleen wat er op papier staat. Geef hulpverleners ruimte om echte hulp op maat te bieden en autonomie om af te kunnen wijken van bureaucratie. Het toeslagenschandaal heeft bijgedragen aan wantrouwen. Bouwen aan vertrouwen is nodig om gezinnen echt te kunnen helpen en regelingen bij hen terecht te laten komen. Kinderhulp heeft landelijk overzicht en lokaal inzicht in dat wat er speelt. Het huidige systeem van landelijke wet- en regelgeving op gebied van armoede- en schuldenbeleid is complex, onoverzichtelijk en versnipperd. We zien grote verschillen in ondersteuning, inkomensgrenzen en voorzieningen. Hulp vragen voelt vaak vernederend en ingewikkeld. Dat moet makkelijker en toegankelijker worden.

6. Zorg voor financiële rust in gezinnen. Zorg niet alleen dat werken in laagbetaalde banen loont, verhoog ook de bijstandsnorm en schaf het jeugdloon en de vier weken zoektermijn af bij een bijstandsaanvraag. Werk aan een beter minimum inkomen van heel Nederland. Zogeheten 'armoedestress' kan gezinnen verlammen. Mensen zijn er dag en nacht mee bezig. Rust zorgt voor ruimte om te gaan bouwen.

7. Maak het openbaar vervoer toegankelijker voor iedereen en gratis voor kinderen en jongeren. Zorg ervoor dat de hoge kosten van het OV, kinderen en jongeren niet in de weg staan en dat het niet kunnen betalen van het OV hen niet klein houdt.

8. Bereik werkende ouders en jongeren in armoede beter, door hen duidelijke voorlichting te geven dat ook zij in aanmerking komen voor gemeentelijke (kind)regelingen en deze niet te laten verschillen per gemeente. We kunnen ons voorstellen dat werkgevers en vakbonden zich hier met elkaar over buigen.

9. Zorg voor meer landelijke gelijkheid en toegankelijkheid in inkomensregelingen, zodat het niet uitmaakt in welke gemeente een kind opgroeit. Beperk verschillen in voorwaarden, hoogte en toegang tot ondersteuning, zodat alle gezinnen kunnen rekenen op een eerlijke en toereikende basis. Versimpel het toeslagensysteem. Kies voor één regisseur per gezin, één duidelijk en toegankelijk loket voor armoederegelingen én werk met begrijpelijke taal aan eenvoudige procedures en minimale bewijslast. Voorkom dat gaten in het systeem moeten worden opgevangen door noodhulp en zorg ervoor dat structurele ondersteuning op orde is. Zet in op beleid dat de ontwikkeling en opvoeding van kinderen centraal stelt en voorkomt dat zij worden belemmerd door financiële omstandigheden. Behoud ruimte voor maatwerk, maar werk ook aan het verkleinen van gemeentelijke armoederegelingen.

Bronnenlijst

- 1) **Stijging armoede na vijf jaar daling | CBS (17-12-2025)**
<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/51/stijging-armoede-na-vijf-jaar-daling>
- 2) **Analyse Coalitieakkoord 2026-2030 | CPB Website (20-02-2026)**
<https://www.cpb.nl/publicatie/analyse-coalitieakkoord-2026-2030>
- 3) **Welkom bij injebol.nl | In je bol**
<https://injebol.nl/>
- 4) **Altijd op een richeltje lopen SAM& voor alle kinderen (09-2020)**
<https://www.leergeld.nl/altijd-op-een-richeltje-lopen>
- 5) **Vindplaatsen verborgen armen | HVA (01-2025)**
<https://www.hva.nl/onderzoeksresultaten/2025/1/vindplaatsen-verborgen-armen>
- 6) **Geldzorgen: de resultaten en State of Youth NL onderzoeksrapport Geldzorgen.pdf (3-12-2025)**
<https://www.stateofyouth.nl/news/geldzorgen-de-resultaten-MCYWGKFN2P6JBQND6F5C67QSUB64>
<https://drive.google.com/file/d/1XOV25o-zbVnflEbWHEVwazTzU8xjbl3L/view>
- 7) **Rapport De financiële knip op 18 jaar (2026) - Nibud (12-2025)**
<https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/rapport-de-financiele-knip-op-18-jaar-2026/>
- 8) **Kinderen in Energiearmoede (11-2025)**
<https://publications.tno.nl/publication/34645143/CgZY3ZII/TNO-2025-R12113.pdf>
- 9) **Onderzoeksrapport laat zien: tienduizenden kinderen missen warmte - Kinderhulp (9-12-2025)**
<https://kinderhulp.nl/nieuws/geefzewarmte-onderzoeksrapport/>
- 10) **Onderzoeksrapport laat zien: tienduizenden kinderen missen warmte - Kinderhulp (9-12-2025)**
<https://kinderhulp.nl/nieuws/geefzewarmte-onderzoeksrapport/>
- 11) **State of YouthNL Rapport Iedereen Ingecheckt (01-10-2024)**
<https://ov-rapport.my.canva.site/state-of-youthnl-rapport-iedereen-ingecheckt-01-10-2024>
- 12) **Opgroeien in armoede | UNICEF**
<https://www.unicef.nl/wie-we-zijn/themas/opgroeien-in-armoede>
- 13) **Geef de kinderrechtentoets een plek in het Beleidskompas | De Kinderombudsman (15-12-2025)**
<https://www.kinderombudsman.nl/publicaties/geef-de-kinderrechtentoets-een-plek-in-het-beleidskompas-0>
- 14) **Opgroeien in onzekerheid | De Kinderombudsman (24-12-2025)**
<https://www.kinderombudsman.nl/publicaties/opgroeien-in-onzekerheid>

